

Barátság

Magyarország népei
kölcsonös megismerkedését szolgáló
kulturális és közéleti folyóirat

Megjelenik hatszor egy évben.

Alapította 1994-ben:

Ember Mária és Mayer Éva

Kiadó:

Filántróp Társaság

Felelős szerkesztő:

Mayer Éva

A szerkesztőség postacíme:

Barátság szerkesztősége

1519 Budapest, Pf. 452.

Telefon: **203-2859 (d. e.)**

Telefon/fax: **203-2858**

E-mail: baratsag1@freemail.hu

ISSN 1218-0149

Előfizethető a

Filántróp Társaság

Barátság szerkesztősége

cskek számláján:

11711034 – 20813402

OTP 1114 Budapest XI.,

Szent Gellért tér 3.

Előfizetési díj 1 évre 1500 Ft,

fél évre 750 Ft.

Példányonkénti ára 200 Ft.

Terjeszti a szerkesztőség
a HIRKER és a LAPKER Rt.

Nyomdai munkálatok:

COMP-Press Kft.

<http://www.comp-press.hu>

Felelős vezető:

Ióos Ferenc

ügyvezető igazgató

E LAPSZÁMUNK MEGJELENÉSÉT

A „Magyarországi Nemzeti
és Etnikai Kisebbségekért”

Közalapítvány,
és az Oktatási Minisztérium
támogatta.

**Felhívjuk Olvasóink figyelmét,
hogy szerkesztőségünk
elköltözött. Olvasóink a
megadott postacímen,
telefon- és fax számon,
valamint E-mail-en tudnak
elérni minket.**

Címlapunkhoz:

Természetes modorú geometria

Oroján István Gyulán élő, de európai felkészültségű és kvalitású alkotó. Sokszínű kortárs művészetünk tiszta hangú, karakteres szereplője. Számtalan magyar és sok külföldi kiállítás résztvevője.

De miként jellemezhetjük Oroján István művészetét? Miről is van szó? *Síkkonstruktivizmus*. Elég ez az egy szó, egy sablon, amit ráhúzhatunk, egy rekesz, ahova beskatulyázhatjuk? Elegendő lenne, ha pusztán geometriáról beszélénk, de művei nagyfokú érzékenységről tanúskodnak és finom lírával átszőttek, pontosan szerkesztett alkotások, lüktető érzelmektől fűtve. Egyfajta szigorúsággal szólítja meg nézőjét, csak hogy utána költői gazdagsággal kozmikus erejű, örökérvényű történetekkel ringassa el. Az általa választott nyelvváltozatot hatásosan alkalmazza a külvilággal való kommunikációban. Érthetőek és érezhetőek munkái, mintha a néző figurák meséjében oldódva föl próbálna kapcsolódási pontot találni a mű és önmaga közt. Alapvető emberi, társadalmi, intellektuális kérdéseket vet föl, amelyekre ki-kristályosított, szubsztanciális válaszokat ad.

Stílusa a szakma és az idő által is szentesített irányt képvisel, de korszerűségét mégsem a korszemlethez való feltétlen idomulás, hanem a *művészi gondosság* adja, melyről munkái árulkodnak. Mindezek hátterét az emberi momentum, a jellem és a gondolkodás milyensége jelenti. A bámulatos lelki szolidaritás, amely a gyermekek sajátja és az ehhez társuló racionalitás, valamint a szubjektív és az objektív szemlélet örökös, de viszonylagos együtt járása.

A *tudós és a játékos ember* bizonyos megfoghatatlan elegye Oroján, aki festményekkel, grafikákkal és plasztikákkal szolgál közönsége számára, egyrészt élvezetünkre, másrészt megfontolásra. Hogyan képes a mű szemlélőjében csodálkozást ébreszteni úgy, hogy közben akaratlanul (?) a látást is fejleszti. Ez csak úgy lehetséges, ha önmagában is őrzi a rácsodálkozás képességét és az indíttatást, hogy a steril rutinfeladatokat mellőzze. Az ilyenfajta etikusan alkalmazott dekorativitás pedig természetes velejárója az orojáni attitűdnek.

Biztos kézzel, határozottan tereli figyelmünket a rendelkezésére álló felületen, *tér – fény – és színszerkezetei* között. A művésznek az alkotásra irányuló, nyilvánvalóan legjobb szándéka a munkák tanulmányozásakor hasonlóan kedvező hatásként vetülhet elének, ha hagyjuk magunkat általuk befolyásolni. Engedjük, hogy ezek az öröktől fogva élő, abszolút módon leegyszerűsített formák a színek festői és érzelmi erejével társulva hatoljanak gondolatainkba! Az alkotó néhol pengeszertű élességgel hasít a tiszta felületbe, de ezt a hirtelen támadt feszültséget szűkszavú, de igen választékosan használt eszköztárának valamely elemével rögtön és céltudatosan fel is oldja.

És ilyenkor jön el az ideje, hogy a befogadó egy bizonyos nézőpontból a legérvényesebb tapasztalatokat gyűjthesse a világról úgy, hogy arról közben néhány pillanatra tökéletesen megfeledkezik.

Gyarmati Gabriella

Címlapunkon: Oroján István „Szféra” című alkotása látható.

Váradi Zoltán felvétele

* * *

Oroján István 1947-ben született Battonyán, román-szerb származású családban. A gyulai román gimnázium elvégzése után a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rajz szakán, Vinkler László tanítványaként szerzett diplomát. Jelenleg a magyarországi románok hetilapjának főmunkatársa.

Fontosabb kiállítások: 1972 Szeged, Újságíró Klub, 1975 Békéscsaba, Tíz-
zek Klubja, 1983 Szeged, Bartók Béla Művelődési Háza, 1988, Gyula, Dürer
Terem, 1991, Arad, Art Galéria, 1992 Budapest, Román Kultúra Háza, 1993
Román Külügyminisztérium Aulája, Bukarest, 1994 Zürich, Basler and
Hoffmann Galerie (Lóránt Jánossal), 1997 Budapest, Osiris Könyvesház, Bu-
dapest, Béke Szálló, 1999 Gyulai Várszínház Kamaragalériája.

Ez évben a művész Békéscsabán, a 32. Délalföldi Tárlaton a Békéstáji
Művészek Társaságának díját nyerte el.